

СЕКЦІЯ 3.

ЗАКУПІВЛІ ТА ПРОДАЖ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

АУТСОРСИНГ – ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

Арестенко Сергій Вікторович,

*здобувач освітньої програми «Управління логістичною діяльністю»,
ВНЗ «Університету економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: arestenkosv@krok.edu.ua*

Алькама Віктор Григорович,

*доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Alkema@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5997-7076>*

Термін «аутсорсинг» (outsourcing) походить від англійського «outside resource using» – використання зовнішніх ресурсів. Іншими словами – це інструмент управління підприємством, спрямований на підвищення ефективності та конкурентоспроможності діяльності, який передбачає укладання контракту між замовником і постачальником (аутсорсиром) з метою виконання останнім як основних, так і другорядних бізнес-функцій замовника за певну плату, що зумовлює реорганізацію і оптимізацію підприємницької діяльності, а в окремих випадках тимчасове залучення персоналу. [1, с.30]

Аутсорсинг на сучасному етапі розвитку економіки в Україні є одним із інструментів розвитку вітчизняного середовища. Ця форма діяльності дає можливість організації при виконанні стратегічних цілей, збільшити прибутковість та уникнути додаткових витрат за рахунок передачі додаткових і (або) частково основних функцій стороннім організаціям з метою концентрації на ключовій компетенції. У найбільш широкому розумінні аутсорсинг означає передачу неосновних функцій або бізнес-процесів деякого суб'єкту господарювання і всіх пов'язаних з ними активів в управління професійному підряднику (аутсорсеру) [1, с. 32]. Зокрема, прикладом такого розгляду аутсорсингу можна назвати дослідження Б. А. Анікіна та Т. А. Родкіної, які розглядають аутсорсинг як виконання окремих функцій або бізнес-процесів іншою організацією [2, с. 86], або З. Айвазяна, який характеризує аутсорсинг як передавання допоміжних функцій іншій організації, яка спеціалізується в певній галузі [3, с. 39]. Такої ж думки щодо визначення аутсорсингу дотримуються й С. О. Календжян [4], Дж. Б. Хейвуд [5]. З поданого вище, видно, що ключове змістовне розуміння аутсорсингу полягає в передачі функцій або бізнес-процесів від одного суб'єкта господарювання іншим, що і підкреслюють у своїх роботах відповідні дослідники.

Початком «епохи аутсорсингу» вважають період коли в 1962 році було засновано Electronic Data System Corporation (EDS), саме в цей період 60-их років ХХ ст. розпочався розвиток інформаційних систем і технологій [4, с.128]. Отже, аутсорсинг є досить молодою бізнес моделлю для України. Завдяки євроінтеграції України з Європою та при використанні даного напрямку вітчизняні підприємства мають змогу вийти на Європейський та світовий ринок, оскільки заощадження коштів від співпраці з аутсорсинговими компаніями дадуть змогу підприємцям капіталізувати свої активи, знизити витрати, прискорити виход на ринок тощо [5, с.121]. Саме це дозволить налагодити технологічні процеси, оновити обладнання та підвищити технічні умови на підприємствах. Ці дії дадуть досить швидкий результат і піднімуть попит на вітчизняну продукцію. Оскільки на світовий попит визнає тільки якісний товар.

Виділяють наступні види аутсорсингу [6, с. 156]: ІТ-аутсорсинг, що охоплює розробку та тестування програмних продуктів, сервісне обслуговування, локалізацію програмного забезпечення, мережеві послуги, ІТ-консалтинг; виробничий аутсорсинг, у складі якого виділяють основний та допоміжний аутсорсинг; аутсорсинг у сфері послуг (лізингові, будівельні і архітектурні, охорона приміщень; торговельні, готельні послуги, послуги громадського харчування; транспортні послуги та зв'язку); аутсорсинг бізнес-процесів таких як, управління інтелектуальними ресурсами, надання гарантійних, фінансових і бухгалтерських послуг, створення call-центрів або центрів прийому і обслуговування дзвінків, управління персоналом, здійснення лізингових і логістичних операцій, проведення рекламних заходів; аутсорсинг персоналу (аутстафінг).

Розглянемо переваги аутсорсингу як форми ведення бізнесу. У загальноекономічному розумінні виділяють три класифікаційні переваги аутсорсингу: економічну, управлінську та техніко-технологічну [7, с.107]. Економічна перевага передбачає насамперед зниження витрат коштів на підприємстві за рахунок передачі не основної своєї діяльності аутсорсеру, скорочення чисельності працівників відбувається завдяки відсутності в них потреби, бо їхні обов'язки перейшли до аутсорсера. Управлінські переваги є досить вагомими на підприємстві оскільки співпраця з аутсорсером дасть їй змогу передати не профільну діяльність та зосередитись на основній своїй діяльності. Техніко-технологічні переваги передбачають отримання вільних коштів підприємства, які раніше йшли на підтримання не основної діяльності, та за рахунок них покращувати рівень якості обслуговування.

Але поруч с перевагами існують і недоліки аутсорсингу [9, с.89]. Недоліки використання аутсорсингу так саме як і переваги класифікують на економічні, управлінські та техніко-технологічні. Економічні недоліки передбачають у собі неконтрольоване зростання витрат через передання аутсорсеру функцій більше нашої організаційно-матеріального максимуму, другим економічним недолік є непередбачуване банкрутство аутсорсингової компанії. Управлінські недоліки включають в себе обмеження управлінської гнучкості через передачу частини власних зобов'язань аутсорсеру. Через «переїзд» певної організаційно-

функціональної частини підприємства під керівництво іншої компанії то частина бюджету «переїздить» разом з цією частиною компанії, тим самим відбувається децентралізація бюджетних надходжень підприємства.

До техніко-технологічних недоліків відносять не компетентність аутсорсингової компанії на ринку економіки. Це передбачається розголошенням комерційної таємниці, конфіденційної інформації, недотриманням договірних відносин. Є ще одна велика проблема - як утримати «на повідку» цю саму фірму. Аутсорсер багато вміє, багато знає про підприємство в цілому, і якщо він «раптом» розірве відносини, то основному бізнесу може настати кінець. Подібна ситуація свідчить про відсутність професійних відносин на вітчизняному ринку аутсорсингу. Тому, до питання про використання аутсорсингу у господарській діяльності підприємств треба підходити помірковано і зважено. Слід враховувати і збалансовувати усі ризики та позитивні ефекти від здійснення аутсорсингових операцій.

Другий етап дослідження присвячено аналізу ринку аутсорсингу в Європі та Україні. Світовий та європейський ринок аутсорсингу стрімко розвивається. Як видно з аналізу даних щодо розвитку європейського ринку аутсорсингу він досить стрімко розвивається в Європі, за період часу з 2007 по 2014 роки, такі галузі як фінансові послуги, державне управління та виробництво зробили величезний крок вперед, показники збільшилися як мінімум у три рази. Не так швидко, але також не зупинилися у розвитку розподіл товарів та послуг, допоміжне виробництво та транспортні послуги, їх розвиток та оборот збільшився в 2 рази[10, с.138].

Розвиток аутсорсингу в Україні почав свою діяльність в момент переходу від планово-адміністративної до ринкової економіки, але рівень цього розвитку залишає бажати кращого. На даний час існує безліч факторів які не дають розвиватися аутсорсингу в Україні та не дозволяють розвивати рівень економіки до належного України. Морально-етичні норми керівників аутсорсингових компаній не дозволяють в повній мірі підприємствам їм довіряти, оскільки існує можливість розголошення комерційної таємниці, недотримання умов підписаного договору, «закулісна» гра аутсорсера на ринку України. Всі ці фактори зникнуть через певний проміжок часу, але на даний час є одними із основних факторів які гальмують розвиток ринку аутсорсингу в країні.

Отже в Україні є всі можливі перспективи для розвитку аутсорсингу на ринку нашої держави. Всі фактори впливу лише тимчасові. Принципи співпраці з аутсорсером дають змогу капіталізувати кошти, передати не основні напрями діяльності та звернути особливу увагу на профільну діяльність підприємства. Ці фактори та компетентність керівництва дасть змогу оновити технологічну базу підприємства та матеріально-устаткованого обладнання. Завдяки євроінтеграції України з Європою вітчизняні підприємств мають змогу експортувати продукцію виробництва на європейський ринок. Аутсорсинг є найкращим сприятливим чинником для цього, оскільки вільні кошти можна інвестувати в оновлення власного обладнання та технологічних умов виготовлення товарів. На державному рівні важливим є оновлення ДСТУ до європейських показників,

це в свою чергу зробить природне «відсіювання» тих підприємств які можуть мати вихід на Європейський ринок, а які ні.

Аутсорсинг- ефективний і водночас радикальний інструмент розвитку бізнес – середовища в Україні. Така форма ведення бізнесу сприяє впровадженню інновацій і покращенню інтеграційних зв'язків вітчизняних підприємств як в межах країни, так і поза нею, без чого не можлива ефективна господарська діяльність в сучасних умовах функціонування.

Список використаних джерел:

1. Аалдерс, Р. Аутсорсинг: практическое руководство [Текст] / Р. Аалдерс: – М. : Альпина Бизнес Букс, 2003. – 470 с.
2. Айвазян З. Аутсорсинг, или как разместить производство в одной комнате / З. Айвазян // Финансист. – 2005. – № 4. – С. 38–43.
3. Аникин, Б. А., Рудая, И. Л. Аутсорсинг и аутстаффинг : высокие технологии менеджмента: Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 320 с. – (Высшее образование).
4. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: підручник / Ф.В. Горбонос [и др.]. - К.: Знання, 2010. - 463 с.
5. Гудзь Ю.Ф. Аутстаффінг та аутсорсинг як інструменти підвищення ефективності господарської діяльності малих підприємств харчової промисловості [Електронний ресурс] / Ю.Ф. Гудзь // Publishing house Education and Science s.r.o. – Режим доступу: www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78454.doc.htm;
6. Йордон Э. Аутсорсинг: Конкуренция в глобальной гонке за производительностью. / С. Йордон. – М. Лори, 2013 – 186 с.
7. Календзян С.О. Аутсорсинг и делегирование полномочий в деятельности компаний: Монография / С. О. Календзян – М.: «Дело», 2003. – 270 с.
8. Логистика: учеб. пособие / под ред. Б. А. Аникина, Т. А. Родкиной. – М.: ТК Велби; Проспект, 2008. – 408 с.
9. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.М. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 496 с.